

**Силабус навчальної дисципліни
ФІНАНSOVA БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА»**

підготовки бакалавра

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

(назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Фінансове управління
бізнесом»

CBO ПДАБА 072 б-2020

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська
Факультет/Інститут*	Економічний
Кафедра	Девелопмент нерухомості, облік та маркетинг
Контакти кафедри	В-404, (056) 756-33-23, denom@pdaba.edu.ua
Викладачі-розробники	Загорельська Тетяна Юріївна, к.е.н., доцент
Контакти викладачів	zahorelska.tetiana@pdaba.edu.ua
Розклад занять	https://www.pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/EK/ROZKLADK.HTML
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2023/02/Grafik-konsultatsij-vykladachiv-DOM-2sem.pdf

Анотація навчальної дисципліни

«Фінансова безпека підприємства» розглядає теоретичні основи формування ефективної системи фінансової безпеки, змістом якої виступає розробка і реалізація комплексу заходів по захисту фінансових інтересів підприємства від зовнішніх і внутрішніх загроз. Наслідками впливу загроз на підприємство є порушення його фінансової стійкості та зменшення ринкової вартості, втрачання конкурентноздатності.

	Години	Кредити	Семестр
			VIII
Всього годин за навчальним планом, з них:	165	5	165
Аудиторні заняття, у т.ч:	52		52
лекції	22		22
лабораторні роботи	-		-
практичні заняття	30		30
Самостійна робота, у т.ч:	113		113
підготовка до аудиторних занять	40		40
підготовка до контрольних заходів	20		20
виконання курсової роботи	-		-
виконання індивідуальних завдань	-		-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	23		23
підготовка до екзамену	30		30
Форма підсумкового контролю			екзамен

Мета вивчення дисципліни – формування загальних та спеціальних компетенцій щодо виявлення та нейтралізації небезпек і загроз задля забезпечення фінансової безпеки підприємства, а також набуття практичних вмінь та навичок у сфері забезпечення фінансової безпеки підприємства.

Завдання вивчення дисципліни полягає у формуванні теоретичних знань та практичних навичок у сфері забезпечення фінансової безпеки підприємства, спрямоване

на запобігання втрат його ресурсів шляхом введення нових засобів та контролю, підвищення ефективності бізнес – процесів.

Пререквізити дисципліни. До переліку дисциплін, на які спирається вивчення даної дисципліни, належать такі: «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання», «Державні фінанси», «Фінансовий ринок», «Стратегія підприємств».

Постреквізити дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен набути знань щодо організації системи фінансової безпеки підприємства, здатній забезпечити захист його пріоритетних фінансових інтересів від реальних і потенціальних загроз зовнішнього і внутрішнього характеру.

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми «Фінансове управління бізнесом» СВО ПДАБА 072 б-2020):

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

СК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК13. Здатність оцінювати системні наслідки бойових дій для стану фінансових систем України (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування) та пропонувати різні заходи щодо їхньої мінімізації/елімінації, в т.ч. на рівні міжнародної фінансової діяльності країни/регіону/бізнесу

Заплановані результати навчання. (відповідно до освітньо-професійної програми «Фінансове управління бізнесом» СВО ПДАБА 072 б-2020).

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

вміти:

РН 1. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН 8. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

РН 11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН 25. Аналізувати, оцінювати та прогнозувати системні наслідки бойових дій для стану фінансових систем України (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування) та пропонувати різні заходи щодо

їхньої мінімізації/елімінації, в т.ч. на рівні міжнародної фінансової діяльності країни/регіону/бізнесу

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи фінансової безпеки підприємства, як складової економічної безпеки підприємства					
Економічна безпека підприємств: сутність та шляхи формування	18	2	4	-	12
Критерії, рівні та методи оцінки фінансової безпеки підприємства	18	2	4	-	12
Державне регулювання діяльності підприємства та його фінансової безпеки	18	2	4	-	12
Елементи структури та чинники впливу на фінансову безпеку підприємства	18	2	4	-	12
Разом за змістовим модулем 1	72	8	16	-	48
Змістовий модуль 2. Механізм управління фінансовою безпекою підприємства					
Система фінансових інтересів підприємства як основа забезпечення його фінансової безпеки	18	4	4	-	10
Моніторинг ризиків фінансової небезпеки на підприємстві	18	4	4	-	10
Регулювання рівня фінансової безпеки підприємства	18	4	4	-	10
Комплексна оцінка фінансової безпеки підприємства	9	2	2	-	5
Разом за змістовим модулем 2	63	14	14	-	35
Підготовка до екзамену	30	-	-	-	30
Усього годин	165	22	30	-	113

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання
1. Сутність інформаційно-аналітичного забезпечення фінансової безпеки підприємства та вимоги до його формування	п.5 № 2, 4, 8, 11, 12 (основна) № 2, 5, 14(допоміжна)
2. Обґрунтування параметрів безпечного фінансового стану підприємства	п.5 №5, 6, 9, 10, 11 (основна) № 1, 2, 12, 14 (допоміжна)
3. Розробка стратегії забезпечення фінансової безпеки підприємства в умовах трансформації економіки України	п.5 № 3, 4, 7, 9, 11 (основна) № 2, 3, 8 14 (допоміжна)
4. Сутність і принципи антикризового управління фінансовою безпекою підприємства	п.5 №3, 5, 9, 10, 12 (основна) №1, 4, 6, 11, 12 (допоміжна)
5. Впровадження ефективних організаційних систем	п.5 №3, 5, 9, 11

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи фінансової безпеки підприємства, як складової економічної безпеки підприємства

Максимальна оцінка - 100 балів. Оцінка поточного контролю складається із:

- присутності студента на лекціях – максимальна кількість – 8 балів;
- присутності студента на практичних заняттях – максимальна кількість – 16 балів;
- контролю виконання завдань і усного опитування на практичних заняттях – максимальна кількість – 32 балів;

– контрольної роботи № 1 – максимальна кількість – 46 балів.

Присутність студента на лекціях – 2 бали за лекцію, якщо студент не був присутнім – 0 балів.

Присутність студента на практичних заняттях – 2 бали за практичне заняття, якщо студент не був присутнім – 0 балів.

Робота на практичних заняттях.

Якщо завдання виконано в повному обсязі і студент в змозі пояснити проведені операції, він отримує 3-4 балів на кожному практичному занятті. Якщо завдання виконано в повному обсязі, але студент не в змозі пояснити проведені операції, він отримує 1-2 балів. Якщо студент не виконав всі завдання, але в змозі пояснити проведені операції, він отримує 0-1 бали.

Шкала оцінювання контрольної роботи № 1

Вид завдань	Форма контролю	Оцінка в балах
Тестові завдання (22 тестів)	Перевірка правильності відповіді	2 бали за правильну відповідь на 1 тестове питання (максимальна оцінка = 44)

Змістовий модуль 2. Механізм управління фінансовою безпекою підприємства

Максимальна оцінка - 100 балів. Оцінка поточного контролю складається із:

- присутності студента на лекціях – максимальна кількість – 14 балів;
- присутності студента на практичних заняттях – максимальна кількість – 14 балів;
- контролю виконання завдань і усного опитування на практичних заняттях – максимальна кількість – 28 балів;

– контрольної роботи №2 – максимальна кількість – 44 балів.

Присутність студента на лекціях – 2 бали за лекцію, якщо студент не був присутнім – 0 балів.

Присутність студента на практичних заняттях – 2 бали за практичне заняття, якщо студент не був присутнім – 0 балів.

Робота на практичних заняттях.

Якщо завдання виконано в повному обсязі і студент в змозі пояснити проведені операції, він отримує 3-4 балів на кожному практичному занятті. Якщо завдання виконано в повному обсязі, але студент не в змозі пояснити проведені операції, він отримує 1-2 балів. Якщо студент не виконав всі завдання, але в змозі пояснити проведені операції, він отримує 0-1 бали.

Контрольна робота №2 складається з тестових питань.

Шкала оцінювання контрольної роботи № 2

Вид завдань	Форма контролю	Оцінка в балах
Тестові завдання (22 тести)	Перевірка правильності відповіді	2 бали за правильну відповідь 1 тестового питання (максимальна оцінка = 44)

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньоарифметична за змістовим модулем 1, змістовим модулем 2 та екзаменом.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Порядок зарахування пропущених занять.

Студент може відпрацювати викладачеві (за графіком його консультацій) пропущені лекційні та практичні заняття незалежно від причин пропусків.

Зарахування пропущених лекційних занять відбувається в процесі опитування студента за відповідною темою у вільній формі. Відпрацювання зараховується, якщо студент відповів не менш, ніж на 70% питань. Кожна відповідь має бути або правильною, або з допущенням до 3 неістотних помилок, або 1 грубої помилки, або ж безпомилкова відповідь може містити лише 60% програмного матеріалу.

Зарахування пропущених практичних занять відбувається після самостійного опрацювання завдань, що були вирішені на занятті, та виконання відповідного домашнього завдання. Відпрацювання зараховується, якщо студент в змозі усно пояснити не менш 70 % завдань.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Барановський О. І. Фінансова безпека / О. І. Барановський; Ін-т екон. прогнозування. – К. : Фенікс, 2015. – 338 с.
2. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпе-чення) : монографія / О. І. Барановський. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 759 с.
3. Бланк І. А. Управління фінансовою безпекою підприємства / І. А. Бланк. – К. : Ніка-Центр, 2014. – 784 с.
4. Забезпечення фінансово – економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник/ Г.В.Соломіна. - Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. - 234 с.
5. Кузенко Т. Б. Фінансова безпека підприємства [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Т. Б. Кузенко, Н. В. Сабліна. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 123 с.
6. Кузенко Т.Б., Мартюшева Л.С., Грачов О.В., Литовченко О.Ю. Фінансова безпека підприємства/навч.посібник.- Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – 304 с.
7. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Фінансова безпека»/ Львів 2018.- . [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%A1%D0%9F%D0%95%D0%9A>

%D0%A2-%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A6%D0%86%D0%99-3.pdf

8. Козаченко А. В., Пономарьов В. П., Ляшенко О. М. Економічна безпека підприємства: Сутність та механізм забезпечення: Монографія. – К.: Лібра, 2003. – 280 с.
9. Мельник С. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: «Растр-7», 2020. – 384 с.
10. Підхомний О. М. Типологія загроз фінансовій безпеці суб'єктів підприємницької діяльності [Електронний ресурс] / О. М. Підхомний, Н. О. Микитюк, І. П. Вознюк. – Режим доступу : <http://www.nbuu.gov.ua>.
11. Сусіденко О.В. Фінансова безпека підприємства: теорія, методи, практика./монографія.-Київ: Центр учбової літератури, 2021.- 128 с.
12. Фінансова безпека підприємства [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Т. Б. Кузенко, Н. В. Сабліна. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 123 с.
13. Фінансова безпека будівельних підприємств: монографія / Ю. М. Воробйов, О. І. Воробйова, О. Г. Блажевич ; Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського. – Сімферополь : АРІАЛ, 2013. – 179 с.

Допоміжна

1. Александров І.А., Орлова О.А, Половян А.В. Оценка финансовой безопасности промышленного предприятия // ДонНТУ. - 2001. – С. 12-19.
2. Багровецька І. В. Концептуальні та методичні засади формування механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства [Електронний ресурс] / І. В. Багровецька. – Режим доступу : <http://www.nbuu.gov.ua/>.
3. Варналій З. С. Економічна та фінансова безпека України в умовах глобалізації /монографія.-Київ: Знання України, 2020.- 424 с.
4. Єрмошенко М. М. Фінансова складова економічної безпеки: держава і підприємство / М. М. Єрмошенко, К. С. Горячева. – К. : Національна академія управління, 2017. – 232 с.
5. Горячева К.С. Інформаційно-аналітичне забезпечення фінансової безпеки підприємства // Актуальні проблеми економіки. – 2003. - № 9.
6. Горячева К.С. Механізм управління фінансовою безпекою підприємства: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.01. – К.: НАУ, 2006. – 17 с.
7. Горячева К. С. Фінансова безпека підприємства. Сутність та місце в системі економічної безпеки // Економіст. – 2003. - № 8. – С. 65-67.
8. Загорельська Т.Ю. До проблеми формування системи управління фінансовою безпекою на підприємстві / Т.Ю. Загорельська // Вісник ДНУ. – Сер. В: Економіка і право, Вип.2. – 2013. – С. 243-247.
9. Загорельская Т. Ю. Финансовая безопасность предприятия как объект управления// Наук. праці ДНТУ. Вип. 103-4. – Донецьк, ДонНТУ, 2006. – С. 215 – 218.
10. Ильяшенко С. Н. Составляющие экономической безопасности предприятия и подходы к их оценке // Актуальні проблеми економіки. – 2003. - № 3(21). – С. 12 – 19.
11. Кравчук Н.Я., Колісник О.Я., Мелих О.Ю. Фінансова безпека: Навчально - методичний посібник. – Тернопіль: Вектор, 2010. – 277 с.
12. Марченко О.М. Система оцінки фінансової безпеки підприємства: методи, показники та обґрунтування // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна. – 2006. – Вип.І. – С.269-276
13. Медведева І. Б., Погосова М. Ю. Компонентний та структурний підхід до формування складу механізму управління фінансовою безпекою підприємства // Економіка розвитку. – 2007. – №3. – 91-93.
14. Смірнов С.М. Проблеми фінансової безпеки підприємства // Фінансове та інституційне забезпечення підприємств в Україні: Збірник матеріалів всеукраїнської

науково- практичної конференції, Київ 24-25 березня 2005р. – К: Видавництво Європ. ун-ту, 2005. – С. 92-94.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

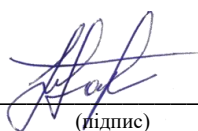
1. Офіційний сайт Держстату України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

3. Офіційний сайт Верховної ради України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.rada.kiev.ua.

4. Режим доступу: <https://pgasa365.sharepoint.com/:b:/r/sites/e-library/Shared%20Documents/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B8/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0%20%D0%94%D0%B5%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D0%BE%D0%BF%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%83%20%D0%BD%D0%B5%D1%80%D1%83%D1%85%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96,%20%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%83%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BC%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B3%D1%83/%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8%20%D1%82%D0%B0%20%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97%20%D0%B2%20%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%83;%20%D0%94%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%B2%20%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%83/%D0%9B%D1%83%D1%87%D0%BA%D0%BE%20%D0%9C.%D0%A0.%20%20%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8%20%D1%96%20%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97%20%D0%B2%20%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%83%20%D0%B9%20%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82%D1%96%202016%D1%80.pdf?csf=1&web=1&e=Q8GAyW>

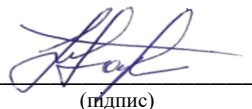
Розробник

(підпис)

(Т.Ю. Загорельська)

Гарант освітньої програми

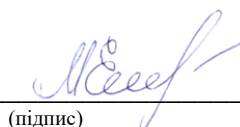
(підпис)

(Т.Ю. Загорельська)

Силабус затверджено на засіданні кафедри девелопменту нерухомості, фінансів, обліку та маркетингу

Протокол від 03.07.2023 року №15

В.о.зав. кафедри

(підпис)

(Є.П. Морозова)